

KRAFT
www.vokks.no

NVE, Energi- og konsesjonsavdelingen
v. Malin Solheim Olsen
Postboks 5091
0301 Oslo

Deres ref: 202401460-2
10.06.2024/10.06.2024

Vår ref: Eina demning

Dokka,

Svar til NVE's høring av søknad om midlertidig tillatelse for senking av nivå på Dam Einavatn, Vestre Toten kommune saksnummer 202401460

Vedrørende NVEs mottatte søknad fra VOKKS Kraft AS om midlertidig tillatelse til senking av vannivået på Dam Einavatn i Vestre Toten kommune, ønsker vi å gi en mer detaljert vurdering av de fremlagte tiltakene. Søknaden gjelder en midlertidig avvikelse fra den frivillige manøvreringsinstruksen for Dam Einavatn, med det formål å forsterke overløpsterskelen på demningen i perioden 29.07.2024–06.10.2024. På grunn av lang administrativ behandlingstid planlegges prosjektet utført i tilsvarende tidsperiode i 2025. Vi ser også synergier med arbeidet som Vestre Toten kommune ønsker å gjennomføre med fjerning av forurensede masser ved lavt vannstand i Einavatn, dersom dette inntreffer samtidig i 2025.

Høringssvar er mottatt fra Innlandet Fylkeskommune, Statsforvalteren, og Vestre Toten kommune. Vestre Toten kommune har også videreformidlet NVEs mottakerliste til private interessenter og lokale interesseorganisasjoner, hvorav Eina Vel og Eina Grunneierlag har valgt å gi tilbakemeldinger.

Spørsmålene og bekymringene fra Innlandet Fylkeskommune og Statsforvalteren er imøtekommet i prosjektbeskrivelsen og mer forklart i dette svaret. Minimumsslippet fra Eina er formulert som en frivillig minstevannføring som praktiseres gjennom hele året, også i prosjektet. Det praktiseres en frivillig sommervannstand i samarbeid med grunneiere og deres interessenter. Perioder med mindre tilsig til Einavatn kan medføre at vannspeilet må justeres til fordel for å opprettholde minstevannføringen. I prosjektet er det ønsket å regulere ned til den frivillige sommervannstanden for å ha en sikkerhetsmargin for håndtering av eventuell stor nedbør under prosjektiden, som kan føre til overløp på demningen. Dette er anbefalt av rådgivende ingeniører. Ettersom Eina Grunneierlag har vært med på fastsettelse av denne frivillige sommervannstanden, ivaretas en stor del av brukerinteressene som Vestre Toten kommune viser til.

Videre er det ikke ønsket å planlegge inn risikoer i prosjektet med vinterarbeid da det høyst sannsynlig er vårfloam over demningen med snøsmeltingen til Einavatns nedbørsfelt. Det er veldig lite tilsig om vinteren, så det kan bli risiko for at man må gå under den frivillige minstevannføringen om regulanten må vintertappe ned Einavatn til et eventuelt prosjekt. Det er også aspekter ved at man muligens må tappe mer vann for å nå ned til anbefalt vannivå, slik at man må tappe forbi grønnvannkraftsproduksjon, noe som ikke ses som samfunnsøkonomisk forsvarlig i denne saken.

Einavatn er konsesjonsløs, og det er ikke fastsatt offentligrettslige krav til reguleringsgrenser eller minstevannføringsslipp. Reguleringsrettighetene er ekspropriert for alle grunneiendommer rundt Einavatn, og NVEs nivellement som strekker seg ende tilbake til 1924 viser reguleringsgrenser på 2,3 m. Alle grunneiere rundt Einavatn er i tillegg kompensert av regulanten for arealer 1 m over høyeste regulerte vannstand (HRV), som betegnes som vannsykt og ikke egnet for bruk. Flomsimuleringer i dag indikerer at disse nivåene aldri nås, men de kan, ved myndighetenes ønske, vurderes som en miljøsone mot vassdraget. Regulanten praktiserer et frivillig minstevannslipp på minimum 500 l/s på grunn av behovet til en eier i foreningen, industrien på Raufoss. Dette kan også ses som frivillig minstevannføring ut fra Einavatn.

Tiltaket gjennomføres i samsvar med anbefalt vannstand i Einafjorden, basert på vurderinger fra rådgivende ingeniører. Vannstanden som det reguleres ned til, avviker ikke betydelig fra normalvannstanden i den aktuelle perioden. Regulanten praktiserer, i samråd med grunneiere og andre interessenter, en frivillig minimumsvannstand i sommerhalvåret som tilsvarer den vannstanden som er planlagt i anleggsperioden. I tørkeperioder, som for eksempel i 2018 og 2022, har vannstanden naturlig vært lavere i lengre perioder enn

KRAFT
www.vokks.no

den som nå er ønsket for prosjektet. Årsberetningen fra Eina Grunneierlags fiskelag for 2023 viser at fangstmengden av kreps ikke har avveket betydelig fra tidligere år, selv med perioder med naturlig lav vannstand. Det er ukjent for regulanten om naturlig lav vannstand i disse årene har påvirket krepsbestanden negativt, men fangsttallene tyder ikke på det.

I anleggsperioden vil det bli sluppet vann tilsvarende minimum minstevannføring på 500 l/s. Det er ikke planlagt å senke vannstanden med mer enn 1-3 cm per døgn i Einavatn, noe som er vanlig praksis i store deler av sesongen. Blir det et veldig tørt år, trenger regulanten ikke regulere ned til frivillig sommervannstands nivå grunnet eventuell nedbør tas opp av terrenget, så reguleringen tilpasses situasjonen i terrenget, men vil ikke medføre mer påvirkning enn det som er beskrevet eller ønsket for prosjektet. Einavatn er et sesongsmagasin som vanligvis fylles under snøsmeltingen samt under høsten. I omsøkt periode tas det sikte på at det skal tappes tilsvarende tilsiget for å holde vannstanden nede. Dette er også vanlig tappestrategi som regulanten har. Likevel vil vannstanden i Einavatn variere noe også i anleggsperioden.

Det er flere påstander og punkter som de private organisasjonene ønsker å ta opp i forbindelse med prosjektet, men regulanten vurderer at disse ikke er relevante for denne saken. Regulanten mener at prosjektet gjennomføres slik det ikke er et så stort avvik fra normalsituasjonen at det vil medføre konsekvenser utover det som er normalt i et driftsår.

Med vennlig hilsen
Adam Östman
Daglig leder VOKKS Kraft AS
Styreleder Hunnselvens Brugseierforening